

การจัดการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแสวงหาแนวทาง **ปฏิรูป** ผู้เขียน ดร.พีระพงษ์ สิทธิอมร

● นำเสนอเมื่อ 14 ก.ค. 2561

การจัดการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแสวงหาแนวทาง ‘ปฏิรูป’

ที่มา คอลัมน์ มติชนมติครู

ผู้เขียน ดร.พีระพงษ์ สิทธิอมร

ประเทศไทยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแนวทางนโยบายแห่งรัฐสอดคล้องกับการพัฒนาที่แท้จริง กล่าวคือ มุ่งพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืน โดยวางแผนพัฒนาศักยภาพของพลเมืองโดยแนว EO ED EA

EO = Education Online

ED = Education Distance Learning

EA = Education Advisor

มุ่งเน้นการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง เช่น แนวทางการดำเนินการ กอปรศ. โดยการร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ร่าง พ.ร.บ.กองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา ร่าง พ.ร.บ.เด็กปฐมวัย ร่าง พ.ร.บ.โรงเรียนในกำกับของรัฐ ร่าง พ.ร.บ.เขตพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา เป็นการแปลงร่างแม่โขงเอามาบรรจุขวดรีเจนซี่ (เหลาเก่าในขวดใหม่)

ก็อาจจะกล่าวว่าการจัดการศึกษาที่ใช้ทิศทางทำอะไร ปฏิรูปอะไร ก็ไม่ถูกแนวทางปฏิรูป มีนักการศึกษาเต็มบ้านเต็มเมือง แต่ใช้คนไม่ถูกกับงานปฏิรูป มีแต่คนมีชื่อเสียงจากครุศาสตร์กับศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยบ้าง

นายกรัฐมนตรีก็คิดได้ไม่หมดกับแนวทางการจัดการศึกษา อาศัยการใช้กฎหมาย ม.44 มาแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการบริหารงานบุคลากร

การปฏิรูปหลงทาง เป็นต้นว่า นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การจัดการศึกษาในระบบขาดเอกภาพ การบริหารหล่อมล้า แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาขาดเอกภาพ ต้องใช้ Multidimension Education in Reform of Thailand

อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปที่ล้มเหลวอีกด้านก็สื่อด้านปฏิรูปอาชีวศึกษา ความล้มเหลวดานกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยพัฒนาต่อยอดดานวิชาชีพ การเรียนระบบอาชีวศึกษาเป็นนักศึกษาเกรด B มีของระบบวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนแล้วว่างงาน การเลือกเรียนอาชีวศึกษาเป็นการเรียนที่มาจากความต้องการความสนใจเรียนแบบขอไปที ซึ่งไปเรียนที่ไหนไม่ได้ สถาบันอาชีวศึกษาขาดสื่อการสอนที่ดี

ดังคำกล่าวของ รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา คณะกรรมการการศึกษาและกีฬา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้วิเคราะห์ปัญหาอาชีวศึกษาด้านทักษะ ด้านจริยธรรม ตลอดจนความสามารถในการพัฒนาอาชีวศึกษาไปสู่นโยบายไทย Thailand 4.0 ดังนี้

1.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ควรพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ยึดมั่นในค่านิยมหลัก คือ คิดเป็น ทำเป็น เรียนรูด้วยตนเองได้ มีใจรักและทุ่มเทในการสร้างผลงานที่ดีที่สุด มีการพัฒนาปรับปรุงผลงานอย่างต่อเนื่อง

2.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ควรมีกระบวนการคัดเลือกผู้เข้าเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา โดยทดสอบพื้นฐานความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และกำหนดให้มีการเรียนปรับพื้นฐานสำหรับผู้มีความรู้ก่อนเปิดภาคการศึกษา

3.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ควรพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนทางด้านวิชาชีพและครูผู้สอนทางสายสามัญ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Problem Based Learning และ Project-Based Learning โดยครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับการทำงานจริงได้

4.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ควรพัฒนาครูให้สามารถวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการประเมินสมรรถนะ มีรูปแบบการวัดและการประเมินผลที่มีความหลากหลาย ยึดหยุ่นตามลักษณะบริบทของงานที่มีความแตกต่างกันในแต่ละสาขาอาชีพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลงาน/ชิ้นงาน ที่มีมาตรฐาน และมีความชัดเจน เพื่อให้สามารถประเมินผลงานที่มีความหลากหลายได้อย่างยุติธรรม

5.ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสนใจที่จะเข้าเรียน

ควรมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและพอเพียงกับการใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และสามารถนำไปประยุกต์กับการปฏิบัติงานจริงได้ และต้องให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัลเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

6.ครูผู้สอนทางช่างอุตสาหกรรม

ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับสถานประกอบการ จึงต้องใส่ใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้และศึกษาในสิ่งใหม่ๆ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และดิจิทัลเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกศิษย์

การจัดการศึกษามีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใด แต่ละรูปแบบพัฒนาขึ้นจากองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดไปจนถึงการเมืองของประเทศนั้นๆ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ในส่วนของประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันแบ่งการศึกษาเป็นสายสามัญและสายวิชาชีพ ก็เช่นเดียวกับที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดมา แต่ส่วนใหญ่จะเป็นในส่วนของโครงสร้างการบริหาร

ทำให้เกิดข้อข้องใจในคุณภาพการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาสาขาต่างๆ ตลอดมา รวมถึงขาดแคลนกำลังคนในบางสาขาวิชา เช่น อาชีวศึกษาทางด้านอุตสาหกรรม ฯลฯ

จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับอย่างรีบด่วน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการกำลังคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศในโลกยุคดิจิทัลและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน

การปฏิรูปการศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีครั้งนี้
ล้มเหลวตั้งแต่การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว
ละเลยผู้ที่ขาดโอกาสในวัยแรงงาน ผู้สูงอายุ สตรีและเด็ก การจัดการศึกษาขาดเอกภาพในการจัดอย่างครอบคลุม
และมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อ และกระบวนการเรียนรู้

ผู้เสนอบทความนี้ เห็นควรจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกมิติเป็นรูปแบบปฏิรูปในลักษณะ Multidimension
Education in Reform for Thailand จะได้จัดการศึกษาอย่างทั่วไปตามความต้องการความสนใจอย่างเสมอภาค
ควรจัดแบบ

EO = Education Online โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน
ให้เลือกหลักสูตรเลือกวิชาที่สนใจตรงกับความต้องการอาชีพอย่างเหมาะสม

ED = Education Distance Learning การศึกษาทางไกลผ่านสื่อดาวเทียม
เรียนได้ทุกที่ทุกเวลาทุกโอกาสและบุคคล

EA = Education Advisor การเรียนรู้ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา
คอยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามหลักสูตร เหมาะสมกับวัย เหมาะสมกับเวลา
เหมาะสมกับการทำงานและอาชีพ

อย่างไรก็ดี

ในบทสรุปของการปฏิรูปการศึกษาควรตั้งและมีมโนธรรมสำหรับการบริหารระดับสูงที่จะเลือกกลุ่มวิชาการไปร่วมงาน
ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญอย่างฉลาดเฉลียวกับงานปฏิรูป ควรเป็นระบบกิจกรรมการพัฒนาควรหลากหลาย
ไม่เน้นเฉพาะเรื่องหลักสูตรครู นักเรียน สื่อ หรือวิธีสอนเท่านั้น ควรให้ครบทุกมิติครบทุกกิจกรรม

มีกระบวนการปฏิบัติได้ ต้องเห็นผลมีสิทธิภาพ เกิดคุณภาพที่ประเมินได้
สามารถตอบโจทย์การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ นอกระบบอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
การพัฒนาประเทศจึงจะบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาประเทศไทย

ขอบคุณที่มาเนื้อหาจาก [มติชนออนไลน์](#) วันที่ 13 กรกฎาคม 2561 - 17:25 น.